

HiT notat nr 6/2001

Kompetanse og kompetansebehov i norske golfklubber

Jan Ove Tangen

**Avdeling for allmenne fag
Institutt for idrett og friluftsliv**

**Høgskolen i Telemark
Porsgrunn 2001**

HiT notat nr 6/2001

ISSN 1503-3759 (online)

ISSN 1501-8520 (trykt)

Høgskolen i Telemark

Postboks 203

3901 Porsgrunn

Telefon 35 57 50 00

Telefaks 35 57 50 01

<http://www.hit.no/>

Trykk: Kopisenteret. HiT-Bø

© Forfatteren/Høgskolen i Telemark

Det må ikke kopieres fra rapporten i strid med åndsverkloven og fotografiloven, eller i strid med avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, interesseorganisasjon for rettighetshavere til åndsverk

Innledning

Norsk golf har så langt opplevd en stor og gledelig utvikling. Pr. dags dato har Norges Golf forbund ca 90 000 medlemmer og er med det blitt Norges 3. største særforbund. Prognosene antyder en enda større vekst. Hvis prognosene slår til vil norsk golf stå overfor store utfordringer de nærmeste årene. Hvis medlemstallet øker til 150 000 innen 2005 og antallet baner øker med 120 vil norsk golf måtte takle en rekke forhold både lokalt og sentral.

For å ta hånd om titusener av nye spillere, planlegge og bygge over 100-vis av nye baner, planlegge og prosjektere nyetableringer, ombygninger og utvidelser, forholde seg til myndighetenes plankrav og forvaltningsregler, mestre kritikk fra og konflikter med miljøbevegelsen og lokalbefolkningen i forbindelse med nyetableringer, må det foreligge tilstrekkelig og god *kompetanse* både lokalt og sentralt; i klubbene, på banene og i forbundet. Men hvordan er det med kompetansen *lokalt*, i klubbene og på banene? Har klubbene og banene tilstrekkelig økonomisk-administrativ, idrettslig og golffaglig, anleggs- og driftsmessig osv. kompetanse til å takle dagens og morgendagens situasjon? Hva foreligger av formell og uformell kompetanse? Hvordan opplever klubbene og banene selv sin kompetanse: er den tilstrekkelig og vil den være tilstrekkelig få år fram i tiden? Det er noen av de spørsmål som ble stilt i form av et spørreskjema til alle landets klubber.

I denne lille rapporten redegjøres det for de svar klubbene ga på de spørsmålene som angikk deres kompetanse. Her har vi skilt mellom hvilken kompetanse klubbene har i dag og hvilken kompetanse de anser nødvendig å skaffe seg hvis de overnevnte prognosene slår til. De andre spørsmålene i spørreskjemaet vil bli rapportert gjennom to hovedfagsavhandlinger.

Metode¹

Det ble sendt ut spørreskjema til alle registrerte klubber pr. 1.12.2000, dvs. 150 klubber. Vi fikk tilbake utfylte skjemaer fra 40 klubber. Det gir en svarprosent på 27 som er noe lavt. Hvorvidt dette vil skape problemer for representativiteten til utvalget og dermed for hvordan vi skal tolke dataene avhenger av hvordan utvalget avviker i forhold til hele populasjonen.

I tabell 1 har vi gruppert den totale populasjonen klubber ut fra *størrelse* og sammenliknet med de klubbene som utgjør vårt utvalg. Vi ser i tabell 1 at det er de minste klubbene som har unnlatt å svare (-28%). De store klubbene, dvs. de med over 750 medlemmer, er overrepresentert i utvalget (+27%).

Klubbens størrelse	Utvalget	Totalpopulasjonen	Prosentavvik
0 – 250 medlemmer	23	51	- 28
251 – 750 medlemmer	23	22	- 1
Over 750 medlemmer	54	27	+ 27
Sum	100	100	

Tabell 1: *Størrelse på klubber i totalpopulasjon og utvalg. Prosent*

¹ En grundigere og mer prinsipiell metodisk gjennomgang finnes i M. Kjenslis hovedfagsoppgave: "Organisering av norsk golf i framtiden" som er levert høsten 2001 ved Høgskolen i Telemark, avdeling for allmenne fag.

Forklaringen på denne lave svarprosenten og skjeve fordelingen har sannsynligvis sammenheng med klubbstørrelse og tidspunktet skjemaet ble sendt ut. Skjemaene ble sendt ut ved juletider 2000 med svarfrist i slutten av januar 2001. På det tidspunktet var en del av de mindre klubbene kanskje ikke operative administrativt, slik at en del post kanskje ble liggende ubesvart. En annen grunn til den lave svarprosenten kan være at de små klubbene ofte vil ha liten oversikt over og kunnskap om lokale og sentrale golfspørsmål av den typen som berøres i vårt spørreskjema. De har kanskje derfor unnlatt å svare på vårt spørreskjema fordi de fant det for vanskelig. Små klubber ser kanskje heller ikke helt relevansen av undersøkelsen i forhold til sine behov.

Utvalget viser ikke samme skjevhet i forhold til *geografisk lokalisering*. Det er en liten underrepresentasjon på klubber fra Vestlandet og en mindre overrepresentasjon på klubber fra Midt-Norge. Men i stor grad er det samsvar mellom utvalgets og populasjonens fordelingen på geografisk lokalisering. Vi trenger derfor ikke å korrigere noe nevneverdig på svarene i forhold til dette aspektet.

Konsekvensen for tolkningene av dataene er altså i første rekke knyttet til overvekten av store klubber. Deres svar vil til en viss grad dominere tabellene og figurene. Denne skjevheten innebærer også de forholdene vi avdekker kan være mer alvorlige eller mer positive enn hva vi kan vise gjennom resultatene. F. eks. vil det framgå senere at kompetanse i form av formell utdanning ikke er særlig høy blant ansatte i norske golfklubber. Med henblikk på at små klubber er underrepresentert, hvor manglende formell utdanning er enda mer uttalt, er dette sikkert et større problem i virkeligheten enn hva våre tall viser. Det er rimelig å anta at små klubber i mindre grad enn de større har tilstrekkelig ressurser til å knytte til seg personer med høy utdanning og kompetanse. Men når disse er underrepresentert i utvalget kommer dette ikke fram i tabellene. Leserne må derfor ha denne skjevheten i bakhodet når resultatene leses og konklusjonene trekkes.

Ting tyder på at en del klubber har hatt vanskelig å svare på enkelte spørsmål. Dette skyldes nok det forhold at klubb og bane ikke en synonyme begreper i denne sammenheng. Noen spørsmål er mer beregnet på klubbsituasjonen mens andre i første rekke har relevans for banen. Noen ganger eier klubben banen. I andre tilfelle er det grunneier som eier banen. Og i atter andre tilfeller er det 'andre eiere'. Klubbdrift og banedrift er slik sett i mange tilfeller to atskilte enheter. Vi har ikke vært tydelig nok i våre spørsmål på dette. Vi erkjenner at det kan derfor ha vært vanskelig for den som har besvart vårt spørreskjema å bruke våre svaralternativer. Det gjelder nok i stor grad der hvor vi har spurt om ansettelsesforhold. Den tildels høye 'ubesvart' kategorien på enkelte spørsmål avspeiler også noe av dette. Leseren bør ha denne uklarhet i spørsmålsstillingen i bakhodet når resultatene leses.

Likefullt er 'ubesvart' et viktig svar fordi det avdekker at det kan være vanskelig å administrere og planlegge under uoversiktlige forhold. Denne uoversiktligheten vil sannsynligvis forsterkes ytterligere om prognosene slår til.

Medlemssituasjonen i klubbene

Klubbene og banene skal i første rekke betjene sine egne medlemmer og tilreisende greenfeespillere. Kvaliteten på denne servicen vil være en funksjon *både* av klubbens kompetanse og egenskaper ved medlemmer og greenfeespillere. Vi skal derfor kort si noe om hva som kjennetegner medlemmer i norske golfklubber.

Medlemmer i en klubb vil ofte være greenfeespillere på andre klubbers bane. En beskrivelse av norske golfklubbers medlemmer vil være en karakteristikk også av greenfeespillere. Det mest sentrale kjennetegn ved medlems situasjonen vil hvilke *spilleferdigheter* medlemmer har slik det kommer til uttrykk i handicap. En viss betydning har også medlemmens fordeling på *alder og kjønn*. Vi spurte klubbene noen spørsmål om dette².

I tabell 2 viser vi hvordan medlemmene fordeler seg i handicapgrupper.

Handikapkategori ³	Prosent
1 (- 5,4)	1,1
2 (5,5-11,4)	4,3
3 (11,5-18,4)	10,0
4 (18,5-26,4)	15,0
5 (26,5-36)	29,2
Grønt kort	40,5
Sum	100,1

Tabell 2: Medlemmene fordelt på handicapkategorier. Prosent

Klubbenes medlemmer, og dermed også andre baners greenfeespillere, er i første rekke høyhandikapspillere. Nærmere 70% av medlemmene har handicap 26,5 eller høyere. Det stiller klubbene og banene overfor andre utfordringer enn om medlemmene i første rekke hadde vært lavhandikapspillere. Det tenkes her i første rekke på instruksjon, banens kvalitet og utforming, konsekvenser for spillehastighet, gjennomføring av lokale turneringer osv. Lavhandikapspillere og høyhandikapspillere vil ha behov for forskjellig kompetanse på alle disse områdene. De fleste klubbene og banene vil på grunn av ressurs situasjonen måtte prioritere hvilke grupper som skal få størst oppmerksomhet og få dekket sine behov.

Det synes å være en stor overvekt av menn blant medlemmene. Nærmere 65% av medlemsmassen er menn, ca 26% er kvinner. I relasjon til alder er gruppen 22-66 år den største med neste 68%. Juniorgruppen (0-18 år) utgjør ca 11%, mens ungdomsgruppen nærmere 3%. Neste 6% av medlemsmassen er over 67 år. Også disse egenskapene vil ha konsekvenser for hvordan en vurderer relevansen av klubbenes og medlemmens kompetanse. Om klubben har ambisjoner om å øke rekrutteringen i yngre årsklasser må den ha kompetanse for å kunne drive denne type arbeid. Det vil være andre ønsker og andre behov som må dekkes opp i denne gruppen enn blant de eldre medlemsgrupperingene.

Hvordan denne medlemsfordelingen vil utvikle seg i årene som kommer er vanskelig å si. En kan kanskje vente en økning i de yngre aldersgrupper nå når unge, norske spillere, slik som Suzann Pettersen og Henrik Bjørnstad, gjør seg gjeldende på Europatouren? Men først noen data om dagens kompetanse i norske klubber og baner.

Dagens kompetanse i klubbene og på banene

Et mål på kompetanse er hvor mange som er *ansatt* i klubben/banen, hvordan dette fordeler seg på heltid/deltid og i ulike stillingskategorier. På spørsmål om hvor mange de hadde på "heltid", "deltid" og som "sommerhjelp" fikk vi følgende svar (Tabell 3).

² Det er relativt høy prosent 'ubesvart' både hva gjelder medlemmenes handicap, alder og kjønn. Det tyder på at klubbene ikke har helt oversikt over disse egenskapene ved medlemmene sine.

³ Her er brukt handicapkategoriene slik de var for år 2000. Se "Spillehåndboken 2000" s 24.

Antall stillinger	Heltidsansatte	Deltidsansatte	Sommerhjelp
1-3 ansatte	32,5	22,5	20,0
4-6 ansatte	35,0	15,0	22,5
Over 7 ansatte	5,0	10,0	20,0
Ubesvart	27,5	55,0	37,5
Sum	100,0	100,0	100,0

Tabell 3: Antall ansatte fordelt på heltid, deltid og sommerhjelp. Prosent.

Det mest overraskende svaret var den store andelen 'ubesvart'. Det er sannsynlig at våre spørsmål her har vært uklare og vanskelige å svare presist på. I mange tilfelle har ikke 'klubben' ansatte. Derimot har 'banen' eller "Selskapet" (A/S) det og vil kanskje i noen tilfelle 'leie' ut ansatte til klubben. Det er også slik at "Proen" i noen tilfelle er selvstendig næringsdrivende med ansatte "assistenter" under seg. Dessuten vil nok mye av arbeidet i mange klubber bli utført av kompetente "frivillige" i form av dugnad. Men svarene kan også tyde på at mange klubber ikke har ansatte på 'heltid' eller 'deltid' eller også at klubbene ikke helt har oversikt over hvor mange som er ansatt. Uansett er det en stor andel klubber og baner som synes å mangle kompetanse i form av ansatte. Tabellen synes videre å vise at klubbene har flere heltidsansatte enn deltidsansatte og sesongarbeidere. Vi hadde ventet at det fordelte seg annerledes og at 'deltidsansatte' ville være den største kategorien. Det kan det for så vidt også være. Siden så mange som 55% ikke har svart på hvor mange deltidsansatte de har, kan det bare være et uttrykk for at de ikke har oversikten, ikke at de ikke har deltidsansatte.

Fordelingen av heltids- og deltidsansatte på stillingskategori er vist i tabell 4.

Stillingskategori	Heltidsansatte	Deltidsansatte	Ubesvart	Sum
Daglig leder	60,0	2,5	37,5	100,0
Instruktør/Pro	17,5	15,0	67,5	100,0
Green keeper	65,0	5,0	30,0	100,0
Kafépersonale	5,0	22,5	72,5	100,0
Kontorstillinger	37,5	10,0	52,5	100,0
Banearbeidere	37,5	22,5	40,0	100,0
Sekretariat/resepsjon	20,0	20,0	60,0	100,0
Sommerhjelp	10,0	47,5	42,5	100,0

Tabell 4: Stillingskategorier fordelt på heltid og deltid. Prosent.

Også her er "ubesvart" kategorien påfallende høy, og igjen kan spørsmålstillingen forklare noe av disse resultatene. Men det kan også skyldes at man faktisk ikke har ansatte i de ulike stillingskategoriene. Den stillingskategorien som de fleste klubbene har ansatt på "heltid" er 'greenkeeper', deretter 'daglig leder'. Noe overraskende er det at kun 32,5% av klubbene oppgir har ansatt en 'Pro' på heltid eller på 'deltid'. Overraskende fordi 70% av klubbene på et annet spørsmål oppgir at de har egen "Pro". Det tyder på at proene i første rekke er selvstendig næringsdrivende og selger sine tjenester til klubber og baner. Uansett vil ansettelse eller innleing av pro være en nøkkelfaktor i årene som kommer. På bakgrunn av den store tilstrømningen av nye spillere, burde instruksjonskapasitet være et sentralt spørsmål for klubbene. Hvordan skal alle nye spillere lære seg både spillet, reglene og etiketten om ikke det er tilstrekkelig kompetente personer i eller tilgjengelig for klubbene til å ta seg av dette? Hvordan skal denne situasjonen avhjelpes på kort og lang sikt?

Vi ba klubbene angi hvilken *faktisk* kompetanse de mener de har på en rekke områder. De kunne krysse av for om klubben/banen har ”god kompetanse”, ”noe kompetanse” eller ”ingen kompetanse”. Svarene fordelte seg som angitt i figur 1. Her er kun prosentene for ”god kompetanse” angitt.

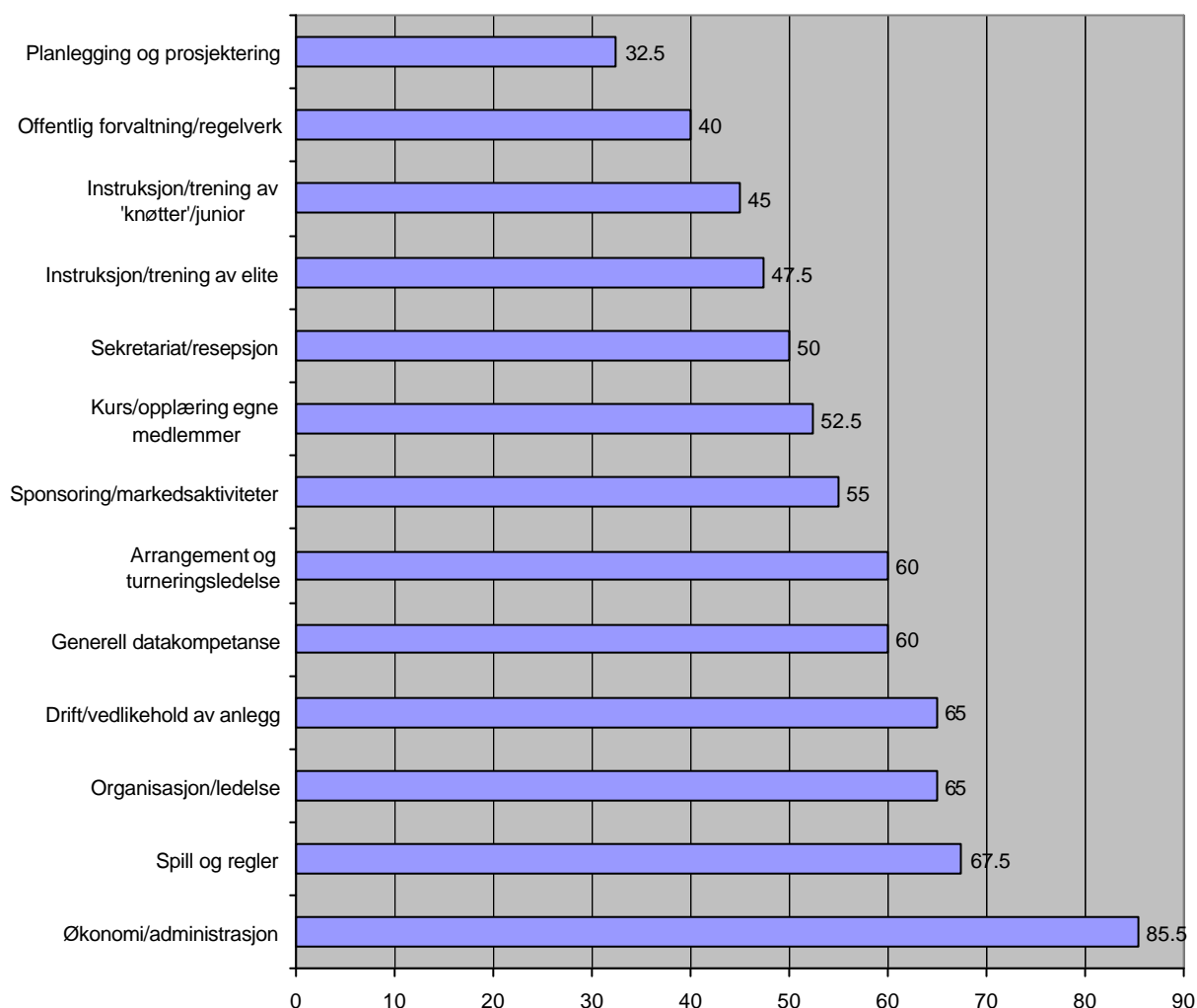

Fig. 1: Klubbenes vurdering av hvor de har 'god kompetanse' de har på ulike områder.

Vi ser at flest klubber mener de har 'god kompetanse' innen ”økonomi/administrasjon” og ”spill og regler” til tross for at opplysningene i tabellene foran tyder på manglende ansatte. Kanskje skyldes dette at kompetansen blant medlemmene er høy og blir dratt veksler på i klubben og på banen i form av dugnad og frivillig innsats? Dette er jo vanlig i andre idretter. Det har vi ikke data på i denne undersøkelsen. Men fra undersøkelser på annen organisert idrett vet vi at kompetanse ofte kommer inn i organisasjonen gjennom frivillig arbeid. Kun 30 og 40% av klubbene mener at de har god kompetanse innen henholdsvis ”planlegging og prosjektering” og ”offentlig forvaltning og regelverk”. Her synes det å være et betydelig potensiale for forbedringer, hvis da ikke klubbene og banene ser seg mere tjent med å kjøpe inn denne kompetanse? Det er også verdt å merke seg at under 50% av klubbene mener at de har god kompetanse innen ”instruksjon”, det være seg på lavere og høyere nivå. Det er lavt tatt i betraktning at 70% oppgir at de har egen pro. Muligens ligger det her et ønske om at denne kompetanse burde vært bedre i form av flere ansatte proer eller andre instruktører. Det

er også for lavt i relasjon til at golf forutsetter mye opplæring i regler og etikette og instruksjon i spill og trening sammenliknet med andre idretter.

Formell *utdanning* er en tredje indikasjon på kompetanse. Vi ba om at det ble kryssset av for hvilken relevant utdanningsbakgrunn alle ansatte hadde. Tabell 5 viser fordelingen.

Utdanning	Prosent
<i>Økonomisk/administrativ fra:</i>	
- videregående skole	30,0
- universitet/høgskole	55,0
- NGAF	45,0
<i>Idrettsfaglig fra:</i>	
- videregående	15,0
- universitet/høgskole	27,5
og da innen:	
- instruksjon/trening	40,0
- idrettsadministrasjon	27,5
<i>Landbruksfaglig fra:</i>	
- videregående	27,5
- greenkeeperutdanning	52,5
- universitet/høgskole	17,5
<i>Golffaglige kurs:</i>	
- administrasjon og klubbdrift	40,0
- Aktivitets-/juniorleder	42,5
- Pro	45,0
- Grønt kort	67,5
- Dommer	47,5
- NGA-kurs	55,0

Tabell 5: *Formell utdanning blant ansatte i klubbene. Prosent.*

Det mest påfallende i denne tabellen er den relativt lave utdanningsgraden på de ansatte i klubbene og på banene. At 55% av de ansatte har økonomisk/administrativ utdanning fra universitet/høgskole er ikke mye tatt i betraktning av hva drift og ledelse klubb og bane innebærer av denne type arbeidsoppgaver. For de mere golffaglige arbeidsoppgavene er situasjonen mer bekymringsfull. Kun for de mest nødvendige utdanninger i form av kurs for ”Grønt kort” og ”NGA-kurs” synes det å være en brukbar dekning på denne form for utdanning

Tabell 5 viser også i og for seg noe av det samme som figur 1 viser, nemlig at flest klubber har faktisk og formell kompetanse innen økonomi og administrasjon. Men klubbene synes å mene at de har større faktisk kompetanse enn hva den relevant utdanningsbakgrunn skulle tilsi. Hvorvidt dette faktisk er tilfelle eller om klubbene her overvurderer sin kompetanse gir ikke dataene noe grunnlag for å besvare. For NGF og klubbene bør dette avklares nærmere om fremtidsprognosene skal kunne hanskes med på en rimelig måte.

Klubbene oppfatning om at de har 'god kompetanse' innen økonomi og administrasjon avspeiler kanskje at bedrift- og næringsaspektet har blitt vektlagt mest fram til nå. Men det er kanskje alarmerende at mange klubber mangler formell idrettsfaglig og golfaglig kompetanse med relevans for instruksjon og trening. I mange tilfelle vil kun én tilsatt Pro ikke kunne dekke opp for kompetansebehovet på dette området. Golf er jo i første rekke et spill som stiller krav til fysiske, motoriske, tekniske og mentale ferdigheter. Og når medlemmene i første rekke består av høyhandikapspillere er behovet for trening og instruksjon betydelig høyt. Klubbene burde hatt tilstrekkelig kompetanse på dette området både nå og i framtiden. Spørsmålet blir da, har klubbene registrert dette problemet og har de ønsker om å bedre sin kompetanse på dette med henblikk på fremtiden?

Morgendagens kompetansebehov

På et åpent spørsmål om hva de ønsket seg av kompetanse med henblikk på å møte prognosene har 72,5% av klubbene tilkjennegitt sine synspunkter. De aller fleste ønsket seg mer kompetanse innen drift og vedlikehold av banene, i første rekke *greenkeeping*. Det er kanskje litt overraskende at denne kompetansen synes viktigere enn instruksjon og trening som også synes å være mangelvare i klubbene og på banen. I noen grad blir imidlertid den sistnevnte kompetansen også ønsket. Omtrent halvparten av klubbene ønsket seg bedre kompetanse innen trening og instruksjon, i første rekke i form av *Pro*. Enkelte klubber så for seg at Internett og IT-verktøy ville komme til å bli viktig og ønsket en bedre kompetanse i klubben/banen på dette. Dette avspeiler til en viss grad hva vi har vist i de foregående tabellene og figur 1.

Noen få klubber, muligens av de mere etablerte, ga uttrykk for at de ikke så at prognosene ville få konsekvenser for kompetansebehovet deres. Som en av respondentene skrev: *"Skjønner ikke spørsmålet. Vi har den kompetanse vi trenger. Det blir ikke plass til flere spillere hos oss likevel."* Det er mulig at det i denne type svar ligger at de er fullbooket både på medlemsiden og på greefee-siden og ikke har kapasitet til, eller vil oppleve at de nye bølger av spillere "slår inn over" deres klubb. Men det er og mulig at de overser de utfordringer som ligger i veksten i norsk golf og hva det innebærer av økt press på alle klubber og baner landet rundt. Det er kanskje også grunn til å tro at presset på etablerte baner vil bli ytterligere forsterket i og med den status som de har og som vil virke tiltrekkende på nye spillere. Noe av poenget for mange spillere er nye banebesøk og da kanskje de bedre og vanskeligere banene. Jeg tror at de etablerte klubbene vil bli stilt overfor større krav om kompetanse fra den kommende bølgen av nye spillere. Det tror jeg de etablerte klubbene bør tenke igjennom for å være best mulig forberedt.

På spørsmål om hvilken *formell utdanning* det ville være ønskelig å knytte til seg om prognosene slår til, svarte klubbene følgende⁴ (se tabell 6 på neste side).

Utdanning	Prosent
<i>Økonomisk/administrativ fra:</i>	
- videregående skole	30,0
- universitet/høgskole	37,5

⁴ Svaralternativene var "svært ønskelig", "noe ønskelig" og "ikke aktuelt". I tabell 6 har vi slått sammen "svært ønskelig" og "noe ønskelig".

Idrettsfaglig fra: - videregående - universitet/høgskole og da innen: - instruksjon/trening - idrettsadministrasjon	15,0 30,0 57,5 37,5
Landbruksfaglig fra: - videregående - greenkeeperutdanning - universitet/høgskole	17,5 72,5 22,5
Golffaglige kurs: - administrasjon og klubbdrift - Aktivitets-/juniorleder - PGA-kurs - Grønt kort - Dommer - Bane og anlegg - Annen utdanning	62,5 62,5 67,5 50,0 62,5 55,0 5,0

Tabell 6: Ønsket utdanning å knytte til seg hvis prognosene slår til. Prosent.

Selv om 'greenkeeperutdanning' er den mest ønskete utdanningskompetansen, går det klart fram av tabell 6 at klubbene først og fremst ønsker seg "golffaglige kurs" både innen administrasjon, instruksjon og PGA-kurs. En god del av klubbene ønsker seg også "idrettsfaglig utdanning" innen 'instruksjon/trening'. Det synes som om ønsket om formell utdanning går samme retning som de ønsker som framkom gjennom det åpne spørsmålet og som vi presenterte over. Til sammen dokumenterer og bekrefter svarene hverandre og peker på hvilken kompetanse klubbene og banene anser som viktig de nærmeste årene. Både Golf forbundet, PGA og utdanningsinstitusjonene bør legge forholdene best mulig tilrette for at det skal bli enkelt og billig å skaffe seg denne formelle utdanningen. Her er det store muligheter for utvikling av interessante studietilbud.

Selv om det ikke framgår av tabellen, så viser rådataene at det er en stor andel "ubesvart" også her. I de fleste tilfellene er det over 50% av klubbene som ikke har noen oppfatning om hva slags utdanning som er ønskelig å knytte til seg hvis prognosene slår til. Det er i seg selv et interessant funn. Det peker i retning av at mange av klubbene ikke har noe reflektert forhold til de utfordringer de står overfor. De har kanskje heller ikke noen strategiplaner for hvordan utviklingen de nærmeste årene skal møtes? Her bør Golf forbundet 'vekke' klubbene og invitere til seminarer og kurs om hvordan dette skal møtes i framtiden. Så vidt vi kjenner til er Golf forbundet allerede i gang med dette, f. eks. i form av 'Birdie-prosjektet'. I perioden mai til september i år har Golf forbundet arrangert temasamlinger i samarbeid med 'Idrettens studieforbund' på 10 steder i Norge. Her har klubber blitt utfordret på hvordan de ser på framtidens utfordringer i lys av organisatoriske løsninger både lokalt og sentralt. Dette bør følges opp med liknende og tilsvarende samlinger.

Et grep som klubbene kan nytte for å bedre kompetansen er å sende medlemmer og medarbeidere på *kurs*. Vi spurte hvor mange som var blitt sendt på kurs i 2000. Tabell 7 viser fordelingen.

Antall sendt på kurs	Prosent
1-4 personer	32,5
5-8 personer	17,5
Over 9 personer	22,5
Ubesvart	27,5
Sum	100,0

Tabell 7: Antall personer som klubbene har sendt på kurs i år 2000. Prosent.

Over 70% av klubbene hadde sendt medlemmer på kurs. Det er jo oppløftende i og med den kompetanseheving som slike kurs representerer. Ca 1/3 av klubbene hadde sendt 1-4 personer. Muligens burde klubbene ha sendt flere. Men det er selvfølgelig et ressurs- og prioriterings spørsmål.

Diskusjon

Hva impliserer disse resultatene og hva kan gjøres for å rette opp situasjonen? Det mest *sentrale funnet* hva gjelder dagens kompetansesituasjon i klubbene er at synes som det er få ansatte og lite formell utdanning blant disse. Likefullt synes klubbene at de har 'god kompetanse' på flere fagområder. Dette kan tyde på at det er et misforhold mellom faktisk kompetanse og opplevd kompetanse som kan slå negativt ut hvis prognosene slår til. Det er mulig at klubbene og baneledelsen undervurderer utfordringen i medlemsveksten og overvurderer egen kompetanse til å møte disse. Både NGF og klubbene bør gå igjennom kompetansespørsmålet på nytt med henblikk på hvilke tiltak som kan settes inn på kort og lang sikt.

Det mest *problematiske* forholdet i denne sammenheng er manglende kompetanse innen "instruksjon" og "planlegging/prosjektering" og "offentlig forvaltning/regelverk". Det førstnevnte er nok den mest alvorlige. Hvis prognosene slår til, vil problemet med nok og tilfredstillende instruksjon bli betydelig forverret. Dette vil få dramatiske konsekvenser på en rekke områder. Men et problem vil bli enda mer påtakelig og det er 'langsomt spill'. "Langsomt spill" irriterer mange av de etablerte spillerne. En måte å bedre spillehastigheten kan være å bedre alle spillekategoriers ferdigheter. De kan kun skje gjennom en betydelig instruksjonsinnsats på klubbplan. Men instruksjonen må holde faglige mål og den bør sannsynligvis være billig. Hvis dette skal kunne realiseres et alternativ være at klubbene engasjerer flere proer med den økonomiske belastning dette innebærer. Et alternativ er å engasjere medlemmer med god spille- og instruksjonskompetanse og arrangere treninger for de ulike grupper medlemmer. Et tredje alternativ er om det på sikt kan åpnes for golfutdanning på universitet- og høgskolenivå sammen med en økonomisk/administrativ og planlegging/forvaltningskomponent. En slik utdanning ville kunne bote på flere av de kompetansemangler vi her har avdekket. Her burde både NGF, GAF, PGA og NGA kunne bisto i utformingen av en slik formell utdanning.

Det kan se ut som en god del av klubbene opplever eller er oppmerksomme på de problemene våre tall antyder. Klubbene ga også uttrykk for at kompetanse burde styrkes for å møte utfordringene. På *kort* sikt bør klubbene stimuleres til å sende flere medlemmer på de kursene

som faktisk foreligger. Hva som hindrer at klubbene ikke sender flere deltakere på kurs bør også være et interessant spørsmål. En bør også vurdere om det ikke er på sin plass å tilby klubbene en hjelp til å få i gang et slags 'klubbutviklingsprosjekt', hvor klubbene selv analyserer sine sterke og svake sider, hvilke utfordringer de står overfor de første 5-10 årene og hvordan de kan møtes både lokalt og sentralt. Her kan Idrettens Studieforbund danne modell for og kanskje også være 'fødselshjelper' og bistå NGF i et slikt arbeid. Et første skritt i den retning er det før nevnte 'Birdie-prosjektet' som Golf forbundet er i gang med for øyeblikket.

På lang sikt burde NGF, PGA, NGAF og NGA gå sammen med universitets- og høyskolesektoren for å utforme enda flere relevante utdanningsopplegg. Så vidt jeg kjenner til er det enkelte opplegg av denne typen. Men her bør det åpnes for flere og bedre tilbud. De fleste andre særforbund hatt nytte av den idrettsfaglige utdanningen som gis ved institusjoner som Norges idrettshøgskole og Høgskolen i Telemark. Innen golfverdenen er det imidlertid noen konstellasjoner som ikke andre deler av den organiserte idretten har. En vesentlig faktor innen instruksjon og opplæring er sterke profesjonelle organisasjoner som PGA og lignende. Muligens burde diskusjonen om hvem som skal utdanne golfinstruktører og –trenere tas opp på nytt. Også PGA burde se fordelene av en formell utdanning til beste for drift og ledelse av klubb og bane og instruksjon og trening av medlemmene. En felles satsing og samarbeid om en relevant golfutdanning på universitets- og høyskolenivå ville være til fordel for alle parter, både sentralt og lokalt. Utfordringene ligger der og venter på gode og fornuftige løsninger. Interessekonflikter og gammel hevd vil ikke løse problemene.

Konklusjon

Norsk golf står overfor en rekke utfordringer i årene som kommer hvis prognosene slår til. En av disse utfordringene er hvordan *kompetansebehovet* i klubbene skal tilfredsstilles. I denne undersøkelsen kommer det fram ting som tyder på et misforhold mellom faktisk og opplevd kompetansebehov i klubbene. Vi mener Norges Golf forbund bør bidra til at klubbene erkjenner dette forholdet og kommer i gang med diskusjoner om hvordan kompetanseproblemet kan løses. Vi tror også at en del av problemet kan løses gjennom omforent arbeidsdeling og samarbeid mellom golfidrettens organisasjoner og utdanningsinstitusjoner på idrettsområdet.